

ЕЛЕКТРО – САОБРАЋАЈНА ТЕХНИЧКА
ШКОЛА „НИКОЛА ТЕСЛА“ КРАЉЕВО

ШКОЛСКИ ПРОГРАМА
Школска 2021/ 2025. година

Краљево, јун 2021.

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Школа остварује школски програм.

Школским програмом ближе се одређује начин на који школа образује и васпитава ученике ради стицања знања, вештина и ставова неопходних за даље образовање и запошљавање, успоставља организациону структуру засновану на тимском раду и одговорности сваког запосленог за остваривање утврђених циљева, као и повезивање са репрезентативним синдикатима и удружењима послодаваца и преузимање свог дела одговорности за развој друштвене средине. Школски програм обухвата све садржаје, процесе и активности усмерене на остваривање принципа, циљева и стандарда постигнућа, и задовољење општих и специфичних образовних интереса и потреба ученика, родитеља, односно старатеља и локалне самоуправе, а у складу са оптималним могућностима школе. Школски програм се доноси на основу наставног плана и програма, односно програма одређених облика стручног образовања, а узимајући у обзир развојни план школе, у складу са Законом и овим законом.

Поједини делови школског програма иновирају се и надограђују у току његовог остваривања.

Школски програм омогућава оријентацију ученика и родитеља, односно старатеља у избору школе, праћење квалитета образовно-васпитног процеса и његових резултата, као и процену индивидуалног рада и напредовања сваког ученика. Школски програм представља основу на којој сваки наставник и стручни сарадник планира, програмира и реализује свој рад.

Полазне основе у изради Школског програма су:

- Закон о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС" бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019 и 6/2020);
- Закон о средњем образовању и васпитању ("Сл. гласник РС" бр. 55/2013, 101/2017 и 27/2018 – др.закон, 6/2020 и 52/2021);
- Закон о дуалном образовању (Сл. гласник РС бр. 101/17);
- Правилник о школском календару образовно васпитног рада средњих школа за школску 2021/2022.годину ("Сл. гласник РС" бр. 5/2021);
- Правилник о реализацији практичне наставе и професионалне праксе ("Сл. гласник РС" бр. 112/2020);
- Правилник о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада Саобраћаја – **Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 8/2018** (примењује се од школске 2018/2019. године).
- Правилник о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Саобраћаја – **Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 8/2018** (примењује се од школске 2018/2019. године).
- Правилник о допуни Правилника о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника (електротехничар информационих технологија) – **Сл.**

- гласник РС – Просветни гласник бр. 8/2018 (примењује се од школске 2018/2019. године).
- Правилник о допуни Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника (електротехничар информационих технологија) – **Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 8/2018** (примењује се од школске 2018/2019. године).
  - Правилник о измени Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника (електротехничар информационих технологија) – **Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 9/2020** (примењује се од школске 2020/2021. године).
  - Правилник о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања и васпитања у подручју рада Електротехника (електротехничар рачунара и електротехничар енергетике) – **Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 11/2018** (примењује се од школске 2018/2019. године).
  - Правилник о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника (електротехничар рачунара и електротехничар енергетике) – **Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 11/2018** (примењује се од школске 2018/2019. године).
  - Правилник о допуни Правилника о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника (електромонтер мрежа и постројења) – **Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 5/2018** (примењује се од школске 2018/2019. године).
  - Правилник о допуни Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника (електромонтер мрежа и постројења) – **Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 5/2018** (примењује се од школске 2018/2019. године).
  - Правилник о допуни Правилника о наставном плану и програму општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника (електричар) – **Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 6/2014** (примењује се од школске 2014/2015. године).
  - Правилник о допуни Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника (електромонтер мрежа и постројења) – **Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 6/2014** (примењује се од школске 2014/2015. године).
  - Правилник о допунама Правилника о плану и програму наставе и учења општеобразовних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника (Електромонтер мрежа и постројења и Електричар) – **Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 7/2021** (примењује се од школске 2021/2022. године).
  - Правилник о допунама Правилника о плану и програму наставе и учења стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Електротехника (Електромонтер мрежа и постројења и Електричар) – **Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 7/2021** (примењује се од школске 2021/2022. године).

- Правилник о изменама Правилника о наставном плану и програму предмета Верска настава за средње школе - **Сл. гласник РС – Просветни гласник бр. 11/2016** (примењује се од школске 2016/2017. године).

2. ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Општи циљеви

- пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- стицање квалитетних знања, вештина и животних ставова као и формирање језичке, математичке, научне, техничке, информатичке и културне писмености неопходне за живот и рад у савременом друштву;
- оспособљавање ученика да постане квалитетан стручњак-мајстор свог заната, да се укључи у свет рада, као и омогућавање наставка школовања и могућност за доквалификацију или преквалификацију;
- неговање хуманих вредности, допринос стварању друштва заснованог на знању и хуманости што је темељ укупног и одрживог развоја друштва у целини;
- мотивисање ученика за стицање знања у складу са њиховим индивидуалним карактеристикама, омогућавајући им активну улогу у наставном процесу, у којој ће наставник бити спреман да уложи лични труд сталним стручним унапређивањем и примењујући савремене наставне методе;
- развијање и неговање позитивне и мотивишуће климе сарадње између ученика и наставника, која доприноси развоју међусобног разумевања и уважавања на принципима правичности и одговорности;
- унапређивање самосталног рада ученика кроз процес практичне наставе и неговање културе рада;
- подстицање вршњачке медијације како у образовном смислу тако и у васпитном погледу;
- неговање отвореног става за сарадњу са регионима у заједничким пројектима;
- стицање знања, вештина, ставова и вредности неопходних за складан психофизички развој и очување и унапређивање здравља ученика;
- развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине, еколошке етике;
- развој и поштовање расне, културне, језичке, полне, родне и узрастне равноправности и уопште остваривања права на различитост;
- развој способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, квалитетне и ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад и

неговање другарства, као и подстицање индивидуалне одговорности, развој свести о себи и способности самовредновања;

- формирање радних навика као и стицање навика за тачност, уредност, педантност, толерантност, стрпљивост, љубазност и културно опхођење са потенцијалним клијентима и радним окружењем уопште;
- оспособљавање за решавање проблема, повезивање и примену знања и вештина у даљем образовању развоју потребе за целоживотним учењем у професионалном раду и свакодневном животу.

Специфични циљеви

- Развијање кључних стручних компетенција код ученика неопходних за даље образовање и самостално учење, у складу са начелима перманентног усавршавања и доживотног учења, као и за његову активну улогу у савременом друштву;
- оспособљавање ученика за одговорно обављање поверених му послова у области електротехнике.

3. НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Школа обавља делатност средњег стручног образовања у подручјима рада саобраћај и електротехника. Настава је организована на српском језику. Ученици се образују на 3 трогодишња и 4 образовна профила у четворогодишњем трајању.

<i>Подручје рада</i>	<i>Назив програма</i>	<i>Трајање програма</i>
САОБРАЋАЈ	Техничар друмског саобраћаја	4 године
	Возач моторних возила	3 године
ЕЛЕКТРОТЕХНИКА	Електротехничар информационих технологија	4 године
	Електротехничар рачунара	4 године
	Електротехничар енергетике	4 године
	Електромонтер мрежа и постројења	3 године
	Електричар	3 године

4. ОБАВЕЗНИ И ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ И МОДУЛУ ПО ОБРАЗОВНИМ ПРОФИЛИМА И РАЗРЕДИМА

Планови наставе и учења за образовне профиле који се школују у установи, а где су приказани обавезни (општеобразовни и стручни предмети) и изборни предмети и модули налазе се у прилогу и саставни су део Школског програма.

Настава у блоку Наставним планом и програмом, у оквиру стручних предмета и модула, у свим образовним профилима предвиђена је настава у блоку - практична обука. Настава у блоку се реализује делом у школи, а делом у фирмама.

У току школске године, кад год се за то укаже прилика, као облик наставе у блоку организују се посете сајмовима и стручним скуповима од значаја, као и стручна предавања, презентације и обуке у школи у сарадњи са социјалним партнерима, а све у циљу проширивања знања и праћења трендова у областима за које се ученици образују. Приликом реализације наставе у блоку формирају се мање групе ученика.

У школи се образују и профили који иду по дуалном систему образовања. Ти ученици за време практичне наставе добијају свог инструктора - ментора именованог од стране компаније у коју су упућени. Инструктор - ментор се стара о реализацији програмских садржаја наставе у блоку према утврђеном распореду, прати и оцењује рад и понашање ученика. На настави у блоку, осим у случају када се настава у блоку реализује у виду стручних посета и/или стручних предавања, ученици воде Дневнике рада о обављеној настави у блоку - практичној обуци. Након завршетка наставе у блоку сваки ученик предаје свој Дневник рада предметним наставницима на оцењивање. Приликом предаје Дневника рада ученици предају и потврде о реализованој настави у блоку, оверене од стране компаније у којој су били, са оценом укупних резултата рада од стране додељеног им инструктора – ментора.

Изборни предмети - Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета.

5. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРИНЦИПА, ЦИЉЕВА И ИСХОДА ОБРАЗОВАЊА И СТАНДАРДА ПОСТИГНУЋА

Остваривање општих циљева и исхода образовања и васпитања обезбеђује се укупним образовно-васпитним процесом на свим нивоима образовања, кроз све облике, начине и садржаје рада.

Сталне промене у савременом свету постављају нове захтеве и изискују нов начин гледања на ученике и наставнике и на процес учења и наставе. Како бисмо омогућили ученицима да стичу знања и вештине 21.века, неопходан је помак од наставе у чијем центру је наставник, на наставу у чијем центру је ученик. Ова промена захтева и промену улога и одговорности наставника. Наставник се остварује, не као предавач и испитивач (традиционална улога наставника), него као ментор и стратег наставног процеса (нова улога наставника). У традиционалној

педагогији, улога наставника била је пренос знања ученицима а улога ученика да пасивно прима знања. У моделу наставе и учења у 21. веку, наставници постају помагачи, они који промовишу учење у чијем центру је ученик, сарадничко учење и активно учење.

Прва и основна мера за унапређење учења у нашој школи је промена метода и облика рада са ученицима. Коришћење различитих наставних метода у зависности од циљева учења, циљне групе, доступне технологије и других фактора схватамо као императив времена. Ученик је постављен у позицију да активно учи, истражује и процењује информације до којих долази уз коришћење свих расположивих извора информација. Ученик, уз одговарајућу помоћ наставника, контекстуализује информације кроз практичан рад, вежбање, експерименте и сопствена промишљања, вршњачку размену мишљења и комуникацију. Ученици уместо да слушају и пасивно примају пуно садржаја, сами откривају ствари, и уче да уче. Вештине учења јесу оно што карактерише ученике који су припремљени за све сложенији живот и радно окружење. Оне укључују и креативност и иновацију, критичко мишљење и решавање проблема, комуникацију и сарадњу и дигиталну и медијску писменост; флексибилност и прилагодљивост, иницијативност, лидерство, социјалне и међукултуралне вештине, продуктивност и поузданост, одговорност и самовредновање.

Начин остваривања принципа, циљева и исхода образовања и стандарда постигнућа, начин и поступак остваривања прописаних планова и програма наставе и учења, у Електро-саобраћајно техничкој школи „Никола Тесла“, Краљево, приказан је табеларно (у прилогу).

Начин праћења и провере остварености исхода

Ученике треба упознати са начинима провере остварености појединих исхода уз јасно разграничење неопходних знања и вештина за нижи и виши ниво постигнућа. Оцењивање вршити кроз усмену и писмену проверу знања, праћење рада на часу и допринос у решавању групних / тимских задатака, праћење критичности и самокритичности кроз изношење мишљења у тимском раду, као и праћење логичког закључивања кроз непосредни разговор са учеником. Практичне вештине процењивати кроз оспособљеност за извршавање постављених задатака, руковање алатом и мерним инструментима, као и способност представљања мерних резултата и анализу. Ученике треба оспособљавати да самостално процењују оствареност предвиђених исхода, али и да процењују оствареност предвиђених исхода других ученика уз одговарајућу аргументацију.

6. ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ, ДОДАТНЕ И ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ

У школи се планира организовање допунске, додатне наставе и припремне наставе које су дефинисане структуром радног времена као обавеза за све наставнике.

Допунска настава се организује за ученике који стално или повремено заостају у савладавању образовно-васпитног садржаја у редовној настави, као и за надокнаду нереализованог наставног садржаја кроз редовну наставу или наставу на даљину.

Циљ: Омогућавање ученицима који заостају у савладавању образовно васпитног садржаја да се лакше укључују у образовно васпитни процес. Допунски рад треба организовати у току читаве наставне године. За неке ученике може да траје и дуже или краће време у зависности од узрока заостајања и потребног времена за савлађивање садржаја програма. Допунским радом се обухватају ученици који долазе и из других школа због разлика у програмима, ученици који су због болести, породичних и других оправданих разлога дуже одсуствовали са наставе, ученици који током године више пута у континуитету добијају негативне оцене из неког предмета, а посебно ако су из тог предмета у предходном разреду показали недовољан успех, ишли на поправни испит, ученици који стално заостају у настави.

Додатна настава - овај облик наставе ће се реализовати и кроз припрему ученика за такмичења. Додатни рад је интегрални део наставног процеса у школи. Организује се у функцији пружања додатне подршке надареним ученицима, односно за ученике који имају посебне способности, склоности и интересовања за поједине наставне предмете/области. **Циљ** додатног рада је ефикаснији и бржи развој надарених ученика.

Индивидуализовани рад - овај облик рада ће се реализовати у односу на потребе ученика, тј. у односу на то да ли ученици постижу слабији школски успех, да ли су у питању даровити ученици и у случајеви израде и реализације програма инклузивног образовања. Предметни наставник у сарадњи са педагогом школе ће реализовати овакве облике рада са ученицима по плану који ће се накнадно израдити.

Применом индивидуализованог облика рада пружа се могућност ученицима да се ослањају на саме себе, да савладају тешкоће сопственим напором и напредују својим ритмом рада и припремају се за самообразовање.

Индивидуализовани облик наставног рада више него ма који други наставни облик у потпуности открива ученичке радне способности и пружа веома повољне могућности да ученик упозна своје вредности и слабости. На тај начин, ако је дидактички правилно усмерен, овај дидактички облик представља непресушан извор позитивних мотива за рад и стваралаштво, самоконтролу и упоређивање са постигнућима осталих ученика. Највећи значај индивидуализованог рада је баш у томе што у највећој мери уважава могућности и специфичности темпа рада сваког појединца, као и његову претходну припремљеност. (Продановић, Т., Ничковић, Р. (1984): Дидактика, Београд, Завод за уџбенике и настава средства СРС).

Припремна настава се организује у школи за ученике који полагају разредни испит из страног језика, завршни и матурски испит, поправни испит као и за

редовног ученика који се због болести упућује на полагање разредног испита. Ова врста наставе се организује непосредно пре организовања испита - у јуну по завршетку наставне године (за ученике завршних разреда) или у августу за ученике остале разреде. Настава се реализује у обиму од најмање 10 % од укупног годишњег броја часова за одређени предмет (за поправни и разредни испит) односно 5% од укупног годишњег броја часова за одређени предмет (за завршни и матурски испит).

Обавезни облици образовно-васпитног рада за редовног ученика су: настава - теоријска, практична и вежбе, додатна и допунска настава и пракса када су одређени планом и програмом наставе и учења, припремна настава и друштвено-корисни рад ако се у току школске године укаже потреба за њим.

Практичну наставу и професионалну праксу школа може да остварује у сарадњи са привредним друштвом, установом, другом организацијом или другим правним лицем. За ученика са сметњама у развоју обезбеђује се адаптација радног места у односу на његове могућности и врсту инвалидитета у оквиру практичне наставе. Услови за остваривање практичне наставе и професионалне праксе утврђују се уговором.

Обавезни облици образовно-васпитног рада за ванредног ученика могу бити: настава, припремни и консултативно-инструктивни рад.

7. ПРОГРАМ И АКТИВНОСТИ КОЈИМА СЕ РАЗВИЈАЈУ СПОСОБНОСТИ ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА, КОМУНИКАЦИЈА, ТИМСКИ РАД, САМОИНИЦИЈАТИВА И ПОДСТИЦАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ДУХА

<p>Циљ:</p> <p>Развијање способности за решавање проблема, вештина комуникације, оспособљавање за тимски рад, развој ученичке самоиницијативе и предузетничког духа.</p>
<p>Задаци:</p> <ol style="list-style-type: none">
1. Различити приступи учењу кроз примену разноврсних метода и облика рада са ученицима
2. Ученик постаје активан учесник наставе са циљем да развије самосвесност, самопоуздање, иницијативу и предузимљивост
3. Неговање и континуирано развијање широког спектра избора ваннаставних активности
<p>Активности:</p> <p>Реализацијом општих циљева и исхода образовања и васпитања, школа обезбеђује наставне и ваннаставне активности.</p>

Наставне активности: наведеним методама развија и унапређује вештина комуникације, активно учење, истраживачки дух, критичко размишљање, ефикасно решавање проблема, ефикасно коришћење различитих извора информација.

- ✓ Интерактивне и радионичарске методе
- ✓ Групни облик рада,
- ✓ Пројект метода,
- ✓ Тимски рад,
- ✓ Истраживачка метода
- ✓ ИКТ метода

Ваннаставне активности:

- ✓ Секције - У оквиру школе раде следеће секције: културно-уметничке - литерарна, драмска и ликовна; научно-техничке - секција за биологију и екологију, електро секција и саобраћајна; спортско-рекреативне – одбојка, фудбал, кошарка и рукомет.
- ✓ Вршњачка едукација, као посебан вид едукације и учења где је омогућено учење од вршњака, који најбоље знају потребе и интересовања ученика.
- ✓ **Предузетничке активности у школи:** учешће ученика и њихових наставника у разноврсним конкурсима и пројектима којима се подстиче развијање предузетништва и бизнис етике.
- ✓ **Ученички парламент:** подстиче развој слободе говора и изражавања мишљења; развија способности удруживања ради остваривања заједничког циља; развија алертивно понашање и тип комуникације; развија моћ утицаја на квалитет живота у школи.

8. ФАКУЛТАТИВНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

Факултативни облици образовно-васпитног рада имају за циљ да допринесу развоју личности на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану.

Задаци су:

- Проширивање и продубљивање, као и стицање нових знања и умења, а према интересовањима ученика;

- Задовољавање специфичних интересовања ученика уз активно усмеравање њихових склоности, способности, интересовања и подстицање професионалног развоја;
- Мотивисање и оспособљавање ученика за самосталан и креативан рад;
- Омогућавање ученицима организовање забаве и рекреације као и других услова да самостално користе слободно време и организују духовни, културни и друштвени живот у средини у којој раде.

9. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Циљ ових активности је интеракција Школе са локалном заједницом, оспособљавање ученика да користе културне вредности које им пружа локална заједница за њихов свестран развој и богатији лични живот у слободном времену, проширивање знања ученика из националне културе, промовисање културних вредности, као и презентовање оних резултата у којима Школа богати културни и друштвени живот локалне заједнице и афирмацију школе као културног центра.

САДРЖАЈ РАДА	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Обележавање 14. октобра – Дан сећања на жртве у другом светском рату	Одељењске старешине, предметни наставници	Посета Спомен-парку
Обележавања дана Школе	Предметни наставници српског језика	Тимски рад, приредба, изложба ученичких радова...
Посета позоришту, музеју, биоскопу...	Предметни наставници и ОС	Тимски рад, посете...
Обележавање школске славе – Светог Саве	Предметни наставници српског језика, вероучитељ	Тимски рад, приредба, изложба ученичких радова...
Матурском плесу – Quadrille	КУД, ОС	Учешће, пробе...
Обележавање недеље Црвеног Крста	Вероучитељ, предметни наставници биологије, ОС	Активности, предавања, такмичења
Крос РТС-а	Предметни наставници физичког васпитања	Учешће ученика у организованој трци

10. ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ

Непосредан васпитно-образовни циљ ученичких слободних активности јесте да допринесе развоју личности на образовном, сазнајном, креативном, друштвеном и личном плану. Задаци слободних активности су: проширивање и продубљивање, као и стицање нових знања и умења, према интересовањима ученика; задовољавање специфичних интересовања ученика и подстицање професионалног развоја; омогућавање ученицима да самостално користе слободно време и организују духовни, културни и друштвени живот у средини у којој живе.

Поштујући принцип добровољности у опредељивању ученика, школа планира, према захтевима постављеним Законом и својим могућностима, различите ваннаставне активности, а у складу са кадровским и материјалним могућностима и интересовањима ученика. Слободне активности које организује школа спроводе се кроз рад у различитим секцијама (рецитаторска, спортско-рекреативне, секција за екологију, вршњачки тим, литерарна секција, новинарска секција и др). У складу са интересовањима ученика за рад у појединим секцијама треба извршити избор, време и облике слободних активности.

План рада секција које се реализују у школи саставни је део документације предметног наставника.

11. ПРОГРАМ КАРИЈЕРНОГ ВОЂЕЊА И САВЕТОВАЊА

На основу Закона о средњој школи („Сл. гласник РС“, бр. 55/2013, 101/2017 и 27/2018 – др. закони, 6/2020. члан 15.) и Закона о дуалном образовању („Сл. Гласник РС“, бр. 101/2017, 6/2020, члан 8.) школа је израдила свој План и програм каријерног вођења и саветовања у складу са Законом о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/2017 и 27/2018 – др. закони, и 10/2019).

Програм каријерног вођења и саветовања реализоваће се кроз наставне и ваннаставне активности, као и путем предавања, саветовања, разговора и радионица са ученицима. Циљ рада каријерног вођења и саветовања у средњој школи је подстицање професионалног развоја ученика и пружање помоћи појединцу да формира реалну слику о својим способностима, особинама личности, интересовањима, успостављању комуникације и сарадње, и да у односу на садржај, услове и захтеве појединих образовних профила и занимања што успешније планира свој развој усмерених ка целоживотном учењу.

Активности Тима за каријерно вођење и саветовање су усмерене на пружање помоћи ученицима и родитељима у истраживању могућности за даље учење и запошљавање, односно идентификовање, избор и коришћење бројних информација о професијама, каријери, даљем учењу и образовању и објективном разликовању и формирању сопственог става о томе. Активности доприносе формирању зреле и одговорне личности, оспособљавању да доносе одговорне одлуке о властитој будућности и да их спроводе у дело. У том циљу школа прати развој ученика и информише их о занимањима, образовним профилима, условима студирања и потребама на тржишту рада

САДРЖАЈ РАДА	НОСИОЦИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Планирање активности и израде Плана за важећу школску годину	Тим	Рад на изради Планау сарадњи са стручном службом школе
Реализација радионица на тему професионалног и личног развоја	Педагог, чланови Тима, ОС	Редовна настава, ЧОС, предавања, седнице УП
Планирање каријере и улазак у свет рада, самопроцена и вештина представљања личних карактеристика, разговор са послодавцима, тражење информација значајних за професионално образовање и тражење посла, писање радне биографије	Тим, педагог	Практична настава, посете установама, фирмама, организацијама, радионице, индивидуални разговори са педагогом
Учешће у пројектима и конкурсима везаних за подстицање предузетничког духа	Тим, ученици	Разговори, састанци, радионице...
Улога родитеља у даљем школовању и запошљавању; Подстицање родитеља да реално сагледавају могућности свог детета	Одељењске старешине, педагог	Родитељски састанци, Савет родитеља...
Професионална оријентација – тестирање и саветовање	Педагог	Индивидуални састанци
Дан отворених врата, презентације високошколских установа	Стручна служба и Тим	Презентације, предавања, посете, разговори

12. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Програм заштите животне средине обухвата активности усмерене на развој еколошке свести ученика, свести о важности очувања природних ресурса, значај одрживог развоја, као и развој моралних принципа ученика у односу на природу и окружење. Очување природних ресурса обухвата упознавање са коришћењем и рационалном употребом ресурса у области енергетике. Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма заштите животне средине локалним

еколошким акцијама, заједничким активностима школе, родитеља, односно старатеља и јединице локалне самоуправе.

САДРЖАЈ РАДА	НОСИОЦИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Акције за унапређење животне средине (уређење школског дворишта, хола школе, уређење кабинета, паноа)	Осмишљавање конкретних акција у оквиру школе и шире околине	Ученици, наставници, родитељи
Обележавање значајних датума (могући датуми): <ul style="list-style-type: none"> - 16. септембар - Дан заштите озонског омотча - 16. октобар - Дан здраве хране - 1. децембар - Светски дан борбе против сиде - 22. Март - Дани заштите шума и вода - 31. март - Дан борбе против пушења - 7. април - Светски дан здравља април - Дан планете Земље - 10. мај - Дан одрживог развоја - 5. јун - Светски дан заштите животне средине 	Прикупљање материјала, израда постера на задату тему, презентација, истраживање, изложба радова, активно учествовање у трибини, израда предмета од рециклираног материјала, учествовање у локалним еколошким акцијама	Еколошка секција, професор биологије у сарадњи са наставницима
Планирање каријере и улазак у свет рада, самопроцена и вештина представљања личних карактеристика, разговор са послодавцима, тражење информација значајних за професионално образовање и тражење посла, писање радне биографије	Тим, педагог	Практична настава, посете установама, фирмама, организацијама, радионице, индивидуални разговори са педагогом
Учешће школе у пројектима везаним за обновљиве изворе енергије	Тим за међупредметне компетенције	Предавања, акције...

13. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА

Циљ програма заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања је осигурати безбедне и оптималне услове за несметан боравак и рад у школи, као и заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања ученика. Програм је сачињен на основу Закона о основама система васпитања и образовања, Закона о средњој школи као и Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање. Ради успешног спровођења овог Програма потребна је интензивна и континуирана сарадња школе, органа локалне самоуправе, полиције, центра за социјалну заштиту, правосуђа и невладиних организација. Општи циљ програма заштите деце од насиља је унапређивање квалитета живота ученика применом следећих мера:

1. мере превенције (стварање безбедне средине)
2. мере интервенције

Мере превенције:

- стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања (теме за ЧОС, организовање радионица, хуманитарних акција, оплемењивање школског простора),
- подизање нивоа свести о важности пријављивања (одељенским старешинама, директору, стручној служби, дежурном наставнику...), сваког облика насиља као и свих ситуација које могу угрозити безбедност ученика у школи,
- награђивање ученика за постигнуте резултате у свим областима живота и рада школе.

Мере интервенције:

Интервентну активност представља заправо процедура и поступци интервенције у заштити ученика од насиља. Важно је истаћи да је свака особа запослена у школи која има сазнања о насиљу, злостављању и занемаривању у обавези да реагује. Кораци у интервенцији су обавезујући за све. *Детаљнији Програм се налази у Школском развојном плану за период 2019-2022., док се План активности за сваку школску годину као посебан документ налази код педагога школе.* Тим за заштиту ученика од насиља координира свим поступцима наведеним у овом програму. Такође прикупља и на сигурном месту чува документацију о случајевима насиља.

План превенције других облика ризичног понашања:

У току септембра и октобра месеца за ученике првог разреда планирани су разговори са педагогом школе на часовима одељењског старешине на тему прилагођавања, правила понашања у школи, здраве навике, квалитено провођење слободног времена и слично. У одељењима других разреда планирана је реализација предавања односно радионица на тему превенције електронског насиља и превенција репродуктивног здравља младих. Реализација ових радионица одвијаће су у сарадњи

са Саветовалиштем за младе и ЗЦ. У старијим одељењима трећег и четвртог разреда активности ће бити усмерене на теме које подстичу зрелост, одговорност и професионални развој личности.

14. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА

Циљ школског спорта је да се разноврсним и систематским моторичким активностима у повезаности са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе целовитом развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, развијању и примени моторичких способности и навика, као и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Циљеви такође обухватају промовисање спорта и здравог начина живота и мотивисање и подстицање ученика да се баве спортом и рекреацијом који представљају важне сегменте у психофизичком развоју ученика.

Школски спорт промовише пре свега активно учествовање ученика, јер је то и основни разлог због којег се ученици опредељују за спортску секцију у школи (желе да вежбају, играју, буду активни). Динамика спровођења спортских активности (реализација секција на дневном, недељном и месечном нивоу) се координише са планом реализације наставе и ваннаставне активности за све наставне предмете, у свему у складу са интересовањима ученика.

САДРЖАЈ РАДА	НОСИОЦИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Развој моторичких и функционалних способности ученика	Предметни наставници	Часови редовне наставе – информације о вежбама које позитивно утичу на организам и здравље.
Здравствена култура и физичка активност, као основа за реализовање постављених циљева и исхода;	Предметни наставници у сарадњи са стручњацима	Предавања
Спортска игра: Појединачно и екипно такмичење у одбојци, фудбалу, кошарци...	Предметни наставници	Школа организује и спроводи спортска такмичења и учествује на истим у организацији Савеза за школски спорт Краљева
Излети и пешачке туре	Предметни наставници у сарадњи са друштвима и организацијама на локалу	Ваннаставне активности (уколико је могуће)

САДРЖАЈ РАДА	НОСИОЦИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Крос	Предметни наставници	Организовање кросева и учешће на кросу РТС-а

15. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Школа прати и активно учествује у дешавањима у локалној заједници и заједно са њеним представницима планира садржај и начин сарадње, нарочито о питањима од којих зависи развој школе.

Аспекти сарадње се огледају кроз:

- унапређење материјално-техничке опремљености школе (Градска управа),
- укључивање ученика у спортска и културна дешавања у локалној заједници (Савез за школски спорт и Спортски савез Краљево),
- учешће ученика у разним хуманитарним акцијама које се спроводе (удружења у граду),
- стварање безбедног окружења у коме ученици бораве и раде, каријерно вођење и саветовање (Национална служба за запошљавање, фирме и установе у којима ученици обављају практичну наставу...),
- побољшање положаја у друштву јачањем свести о потреби активног учешћа младих, као и информисање младих, координацију, подстицање, помагање и учешће у реализацији различитих активности којима се представљају пројекти, програми, иницијативе и постигнућа младих (Канцеларија за младе)

Ту сарадњу за сада у школи реализује педагошка служба. Она се такође остварује и кроз наставу грађанског васпитања, кроз активности Тима за каријерно вођење и саветовање, као и Тима за међупредметне компетенције.

16. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Сарадња са породицом у току школске године се одвија континуирано преко одељенских старешина у сарадњи са педагошком службом. Сарадња тече преко родитељских састанака и индивидуалних разговора, тематских предавања намењених родитељима. Педагошка служба такође учествује у раду Савета родитеља те на тај начин укључује родитеље у активности школе и омогућава им да учествују у доношењу одлука око безбедоносних, наставних, ваннаставних, организационих и финансијских питања ради унапређивања квалитета образовања и васпитања. Ради праћења успешности програма, школа односно Тим за самовредновање, организоваће анкетирање родитеља на теме дефинисане од стране Тима за самовредновање, а у склопу планираних вредновања области установе. Анкетирање ће се вршити анонимно како би било објективно. Резултати у виду извештаја такође су јавни и као такви се подносе Савету родитеља. У току остваривања сарадње са породицом и решавања проблема унутар породице, школа сарађује са Центром за социјални рад и укључује их уколико се за то укаже потреба. Тим за инклузију у сарадњи са одељенским старешинама, наставницима и родитељима такође иницира помоћ социјално и материјално угроженим ученицима односно породицама. Школа

се путем Ученичког парламента труди да помогне социјално угроженим породицама кад год је у могућности да организује неку хуманитарну акцију и слично.

Овим програмом школа треба да подстиче и негује партнерски однос са родитељима, односно старатељима ученика, заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења.

17. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА

Правилником о организацији екскурзија у средњој школи ("Сл. гласник РС, бр.30/2019) прописују се ближи услови и уређују питања од значаја за организацију и остваривање екскурзије у средњој школи.

Циљ екскурзије је непосредно упознавање појава и односа у природној и друштвеној средини, упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа, а у циљу остваривања образовно-васпитне улоге школе.

Задаци екскурзије се остварују на основу плана и програма наставе и учења, а неки од њих су:

- проучавање објекта и феномена у природи;
- развијање интересовања за природу и еколошке навике;
- упознавање начина живота и рада људи појединих крајева;
- развијање позитивног односа према националним, културним и естетским вредностима, као и развијање позитивних социјалних вештина.

Садржаји екскурзије остварују се на основу плана и програма наставе и учења, образовно-васпитног рада и саставни су део школског програма и годишњег плана рада школе.

Програм екскурзије садржи:

- образовно-васпитне циљеве и задатке,
- садржаје којима се постављени циљеви остварују,
- планирани обухват ученика,
- носиоце предвиђених садржаја и активности,
- време трајања екскурзије,
- путне правце,
- техничку организацију и начин финансирања.

Одељењска и стручна већа школе предлажу програм екскурзије, који достављају наставничком већу, ради разматрања и усвајања. Неопходно је да и Савет родитеља да сагласност на програм екскурзије.

Школа може да планира студијско путовање за групу ученика у циљу учења језика и упознавања културе, сарадње у оквиру пројеката и других облика образовно-васпитног рада, а које се изводи уз претходно прибављену сагласност надлежне школске управе. Студијско путовање је саставни део годишњег плана рада школе којим се ближе уређује његова организација, циљеви и задаци.

Школа ће у складу са потребама образовних профила организовати једнодневне стручне посете и излете које ће обухватати:

- посета сајму аутомобила, технике, НАВАК-у
- обилазак производних предузећа...

18. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Школа је дужна да у свом раду и обављању делатности, као и пословању уопште, предузима одговарајуће мере безбедности и здравља на раду запослених, ученика и свих лица која се у њој затекну.

У циљу заштите безбедности ученика, школа предузима следеће мере:

- дежурство наставника и помоћно-техничког особља;
- осигурање ученика;
- обезбеђивање свих елемената заштите од пожара, поплава, удара грома и других елементарних непогода које могу угрозити безбедност ученика;
- закључавање учионица за време одмора;
- постојање видео надзора унутар школе, на школском дворишту и полигону школе;
- обустава рада када се утврди непосредна опасност по живот и здравље;
- јасно дефинисана правила понашања на пракси, последице и санкције због непридржавања истих;
- школски полицајац и обезбеђење школе;
- програм заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања;
- запосленима организује обуке за руковање ватрогасним апаратима и понашање у случају опасности;
- придржавање закона о забрани пушења;
- на јавном месту има истакнут комплет за прву помоћ;
- друге мере у циљу заштите безбедности ученика, утврђене Законом и општим актима Школе.

19. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНОГ ВАСПИТАЊА УЧЕНИКА

Циљеви програма здравственог васпитања ученика су:

- Стицање знања, формирање ставова и понашање ученика у вези са здрављем и здравим начином живота и развојем хуманизације односа међу људима,
- Унапређење хигијенских и радника услова у школи и елиминисање утицаја који штетно делују на здравље,
- Остваривање активног односа и узајамне сарадње школе, породице и заједнице на развоју, заштити и унапређењу здравља ученика.

Програмом су обухваћени ученици од првог до четвртог разреда, а у појединим активностима планирано је и учешће родитеља.

САДРЖАЈ РАДА	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Хуманизација односа међу половима	Педагог, одељењски старешина	Радионице, презентације, предавања, трибине

САДРЖАЈ РАДА	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Здрави стилови живота	Представници из ЗЦ и Завода за јавно здравље, наставници биологије, педагог	Радионице, презентације, предавања, трибине
Спорт, рекреација	Наставници физичког васпитања	Турнири, разне физичке активности, трибине, предавања...
Полно преносиве болести	ЗЦ, представници разних организација, наставници биологије	Радионице, презентације, предавања, трибине
Наркоманија	Завод за јавно здравље, Полицијска управа	Радионице, презентације, предавања, трибине
Здрава исхрана	Представници ЗЦ, ОС, педагог	Радионице, презентације, предавања, трибине
Развојни проблеми (стрес, нервоза, потешкоће у учењу...)	Педагог, представници из Развојног саветовалишта за младе...	Радионице, презентације, предавања, трибине

20. ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

Ученички парламент омогућава ученицима демократски начин удруживања ради заступања интереса свих ученика у школи, као и учешће ученика у доношењу одлука које се њих непосредно тичу. Законом је предвиђено да Ученички парламент даје мишљење и предлоге стручним органима, школском одбору, савету родитеља и директору о: правилима понашања у школи, мерама безбедности ученика, годишњем плану рада, школском развојном плану, школском програму, начину уређивања школског простора, избору уџбеника, слободним и ваннаставним активностима, учешћу на спортским и другим такмичењима и организацији свих манифестација ученика у школи и ван ње и другим питањима од значаја за њихово образовање; разматра однос и сарадњу ученика и наставника и др.

Чланове парламента бирају ученици одељењске заједнице сваке школске године. Чланови парламента бирају председника. Парламент бира два представника ученика који учествују у раду сазива школског одбора, и по једног члана за рад у: стручном активу за школско развојно планирање, Тиму за обезбеђивање квалитета и развој установе и Тиму за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања. Програм рада парламента саставни је део годишњег плана рада школе. Ученички парламенти школа могу да се удруже у заједницу ученичких парламената. Ученици се кроз програм рада ученичког парламента оспособљавају да:

- идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке;
- одговорно и ефикасно управљају собом и својим активностима;
- схватају свет као целину повезаних система и приликом решавања конкретних проблема разумеју да нису изоловани;
- за улогу одговорног грађанина, за живот у демократски уређеном и хуманом друштву заснованом на поштовању људских и грађанских права, права на различитост и бризи за друге, као и основних вредности правде, истине, слободе, поштења и личне одговорности;
- за формирање ставова, уверења и система вредности, развој личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности држави

21. ПРОГРАМ РАДА ВРШЊАЧКОГ ТИМА

У школи, у складу са условима рада, функционише Вршњачки тим у склопу секције из предмета Безбедност саобраћаја. Чланови Тима су увек ученици са саобраћаја из разлога што је садржај који се презентује ученицима из области саобраћаја.

Обука за вршњачку едукацију се обавља у сарадњи са Агенцијом за безбедност.

Учествујући у овом програму ученици ће моћи да:

- унапреде и обогате знања и вештине које ће им помоћи да организују акције усмерене на промовисање програма Безбедност у саобраћају за све актере школског живота(ученике и наставнике) као и ученике других средњих школа;
- буду оснажени да преносе сопствено искуство из ове области вршњацима у својој и другим школама;
- да мотивишу и подрже своје вршњаке да преузму одговорност за понашање у саобраћају у исто време дајући допринос активизму и партиципацији младих у ширим размерама

Активности на радионицама пружају слободу креативном изразу сваког учесника, јачају тимски дух, вештине и компетенције за сарадњу и умрежавање.

21. ПЛАН РЕАЛИЗАЦИЈЕ УЧЕЊА КРОЗ РАД (у Прилогу)

План реализације учења кроз рад садржи опис активности, место и динамику остваривања учења кроз рад и доноси се у сарадњи школе и послодавца.

22. ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАН (у Прилогу)

Детету и ученику, коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу, ризика од раног напуштања школовања и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању, установа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека, прилагођавање начина остваривања школског програма и израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана.

Ученику који постиже резултате који превазилазе очекивани ниво образовних постигнућа, установа обезбеђује прилагођавање начина остваривања школског програма и израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана.

Индивидуални образовни план (у даљем тексту: ИОП) је посебан акт, који има за циљ оптимални развој детета и ученика и остваривање исхода образовања и васпитања, у складу са прописаним циљевима и принципима, односно задовољавања образовно-васпитних потреба детета и ученика.

ИОП израђује Тим за додатну подршку детету, односно ученику на основу претходно остварених, евидентираних и вреднованих мера индивидуализације и израђеног педагошког профила детета, ученика и одраслог, а остварује се након сагласности родитеља, односно другог законског заступника.

Врсте ИОП-а:

- ИОП1 - прилагођавање начина рада и услова у којима се изводи васпитно-образовни рад;
- ИОП2 - прилагођавање циљева, садржаја и начина остваривања програма наставе и учења и исхода образовно-васпитног рада;
- ИОП3 - проширивање и продубљивање садржаја образовно-васпитног рада за ученика са изузетним способностима.

23. ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Остваривање Школског програма ће се пратити кроз следеће облике рада:

- Смернице за израду Школског програма, као и праћење реализације истог – Педагошки колегијум;
- Анализа реализације Наставног плана и програма редовне, додатне, допунске наставе и слободних активности – на седницама Одељенских већа и Наставничког већа;
- Анализа успеха ученика – седнице Одељенских већа и Наставничког већа;
- Анализа владања ученика, похвале, награде, казне - седнице Одељенских већа и Наставничког већа;
- Анализа реализације појединих наставних предмета-седнице Стручних већа;
- Праћење реализације свих облика васпитно-образовног рада: стручни сарадници, помоћник директора, директор;
- Праћење рада стручних комисија за: инклузију, заштиту ученика од насиља, школско развојно планирање и самоевалуацију: стручни сарадници, помоћник директора, директор;
- Презентација реализације Школског програма на састанцима Савета родитеља школе и Школског одбора.

САДРЖАЈ:

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ.....	2
2. ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	4
3. НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА	5
4. ОБАВЕЗНИ И ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ И МОДУЛУ ПО ОБРАЗОВНИМ ПРОФИЛИМА И РАЗРЕДИМА	6
5. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРИНЦИПА, ЦИЉЕВА И ИСХОДА ОБРАЗОВАЊА И СТАНДАРДА ПОСТИГНУЋА	6
6. ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ, ДОДАТНЕ И ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ.....	7
7. ПРОГРАМ И АКТИВНОСТИ КОЈИМА СЕ РАЗВИЈАЈУ СПОСОБНОСТИ ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА, КОМУНИКАЦИЈА, ТИМСКИ РАД, САМОИНИЦИЈАТИВА И ПОДСТИЦАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ДУХА.....	9
8. ФАКУЛТАТИВНИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	10
9. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ.....	11
10. ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ	12
11. ПРОГРАМ КАРИЈЕРНОГ ВОЂЕЊА И САВЕТОВАЊА.....	12
12. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	13
13. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА	15
14. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА	16
15. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ	17
16. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ	17
17. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕКСКУРЗИЈА	18
18. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ	19
19. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНОГ ВАСПИТАЊА УЧЕНИКА	19
20. ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА	20
21. ПРОГРАМ РАДА ВРШЊАЧКОГ ТИМА.....	21
21. ПЛАН РАДА КРОЗ УЧЕЊЕ (у Прилогу).....	21
22. ИНДИВИДУАЛНИ ОБРАЗОВНИ ПЛАН (у Прилогу).....	21
23. ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	22
ПРИЛОЗИ.....	23

ПРИЛОЗИ

- **План реализације учења кроз рад**
- **План наставе и учења општеобразовних и стручних предмета за све образовне профиле**
- **Индивидуални образовни план**